

ตำนาน

พระบรมธาตุสุเทพ

นครเชียงใหม่

พระและนางอาสาสงคราม

พิมพ์ถวายไว้ในวัดพระธาตุ

๒๒ พฤษภาคม ๒๔๗๓

จำหน่ายราคาเล่มละ ๒๐ สตางค์ ๕๕
ขึ้นไป

เพื่อเก็บเงินบำรุงวัด

พระธาตุสุเทพ

นครเชียงใหม่

คำนำในการพิมพ์ครั้งที่สอง

ตำนานพระบรมชาติเทพตามคัมภีร์ซึ่งพิมพ์ขึ้น
 นเคยได้พิมพ์มาครั้งหนึ่งแล้ว เมื่อคราวพระราชทาน
 เสด็จเสด็จเจ้าแก้วขวัญ เจ้าผู้ครองนครเชียงใหม่
 มีเรื่องดังปรากฏในคำนำพิมพ์ครั้งแรกแล้ว

เมื่อได้แจกจ่ายไปหมดแล้วยังมีผู้ต้องการถามหา
 อีกมากและเชื่อว่าท่านผู้มานมัสการหรือมาชมวัดพระธาตุ
 ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือคงต้องการทราบประวัติความเป็นมา
 ของพระธาตุอยู่เหมือนกัน ถ้าได้จัดการพิมพ์ขึ้นใหม่
 ถวายไว้ในวัดพระธาตุคงจำหน่ายได้บ้างใจส่วนหนึ่ง
 สำหรับบำรุงปฏิสังขรณ์วัดให้ดำรงคงอยู่ในสถาน
 ถาวรสืบไป จึงได้สั่งให้พิมพ์ขึ้นเป็นครั้งที่สอง จำนวน
 ๒,๐๐๐ ฉบับ ถวายวัดพระธาตุ ๓๕๐๐ ฉบับ อีก
 ๕๐๐ ฉบับ สำหรับทำบุญ หรือ อภินันทนาการญาติ
 มิตรเป็นการช่วยเผยแพร่ความนิยมนับถือในพระบรม

พุทธศาสนา

ด้วยอำนาจศักดิ์บุญราศี ซึ่งท่านได้บริจาคทรัพย์
 ซอหนงด่อน เพอรอรวบรวมทรัพย์บำรุงแต่ะปฏิสังขรณ์วัด
 พระธาตุสี่เทพ ขอจงเจริญด้วยจะตุพิชพร ชวณะปฏิ
 พาน คุณสารสมบัติ สอดังมโนบัณฑิตานทั้งในภพนี้
 และภพหน้าเทอญ

พระและนางอาสาสงคราม

๒๗๒ ถนนห้วยแก้ว

นครเชียงใหม่

๒๒ พฤษภาคม ๒๔๘๓

พระสงฆ์

คำนำในการพิมพ์ครั้งแรก

ในงานเมร นายพลตรี เจ้าแก้วนวรรัฐฯ เจ้าผู้
 ครองนครเชียงใหม่ บิดาทรงและเคารพยงของข้าพเจ้า
 และพี่น้อง เห็นสมควรพิมพ์หนังสือแจกเป็นที่ระลึก
 สอนองพระเดชพระคุณท่าน ในวาระอันสำคัญยิ่งเช่นนี้
 เนื่องจากนายพลตรี เจ้าแก้วนวรรัฐฯ เป็นผู้เอาใจ
 ใส่ต่อศพของท่านมาก จะเห็นได้จากการที่ท่านได้สร้าง
 สถานที่ไว้ศพ, รถสำหรับเชิญศพ ตลอดจนที่บรรจุ
 อัฐิ เตรียมพร้อมไว้หลายปีมาแล้ว และยังได้บอก
 ความประสงค์ไว้อีกว่า ถ้าท่านถึงพิราลัยลงเมื่อไรให้
 จัดการทำศพเร็วที่สุดเท่าที่จะเร็วได้ แต่ท่านมีเชื้อคน
 ชรามดา ที่จะจัดการให้เป็นไปตามความประสงค์เพื่อ
 ให้ ใกล้ กับความจำนงของท่าน จึงได้ขอรับพระราช
 ทานเพลิงศพต่อเนื่องจากงานทำบุญบุญญาถ่มถาวร ซึ่ง
 เป็นเวลาดำเนินนานมากและในชั้นต้น ก็ยัง ด้วย การ จัด ศพ
 และถึงความวิปโยครันทดใจอันเป็นวิสัยของบุุชชน ดัง

เนื่องจากมีเวदान้อยตั้งกล่าวแล้ว หนังสือเล่มนี้
จึงไม่มีใครจะตีพิมพ์ขึ้นดี อาจมีการคาดเคลื่อนหรือ
บกพร่องอยู่บ้าง การชำระก็ได้ถือเอาตามฉบับ
เดิมที่นักปราชญ์ชาวเหนือท่านได้แต่งและสร้างไว้ มี
หมายเลขบอกเชิงอรรถไว้ ในที่นั้น ๆ แล้ว หากอย่างไร
ขออภัยด้วย

อนึ่ง ขอแสดงความขอบพระคุณแต่คณะครูสอน
พระปริยัติธรรม วัดพนอน มีพระมหาบุญแข็ง ปภากรโ
ป. ๗ เป็นต้น ที่ได้กรุณาช่วยเรียบเรียงชำระตำนาน
พระบรมธาตุคุดอยสุเทพ กับขอขอบคุณ พ.ท. พระอาสา
สงครามเบื่อนอนมาก ที่มีเมตตาจัดจัดการพิมพ์หนังสือ
เรื่องนี้ช่วย

กุศลบุญราศีใด ๆ ที่เกิดจากหนังสือเล่มนี้ ขออุทิศ
ส่วนแห่งกุศลบุญราศีนั้น ๆ จะไปเพิ่มพูนกุศลบุญวิบาก
แห่งนายพดตรี เจ้าแก้วนวรรัฐ ผู้ถึงพราลัยไปแต่ก่อน
ให้เป็นมหันตบุญชนธ วัฒนากการ กิย โย ภาพ ยิง ชน ไป
ด้วยเทอญ.

ปณามคาถา

พุทธ ธรรม วจ สขม วจ นมิตวา สิริสา มม
ปจฉา ตนุติ จเปตวา โข อสทเชยฺย ว เกวลี
สทเชยฺย วาสุเทวาย กเถสสามนุניתานหิ ฯ

ข้าพเจ้า นมัสการซึ่งพระพุทธเจ้า, ผู้เป็นทพ
ของสัตว์โลก พระนวกโลกุตตรธรรม ๙ ประการ
๑๐ กับทั้งพระปริยัติธรรม และพระสงฆ์ ๒ จำพวก คือ
พระอริยสงฆ์และสมมติสงฆ์ ด้วยอคตมังกิเคียรเกิด
แล้วเว้นคำที่ไม่น่าเชื่อถือเสีย จักกล่าวตำนานพระบรม
ชาติสุเทพณะเพราะทควรเชื่อได้ เพื่อดำริเป็นहितานุหิต
ประโยชน์แก่สาธุชนทั่วไป ฯ

สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพระองค์นั้น เป็น
บัญญัติกัลป์พญูปพุทธเจ้า ทรงสร้างโพธิ์ดมภา
นานประมาณ ๒๐ อสงไขยปดายแสนมหากัป คือตั้ง
แต่ทรงพระดำริอยู่ในพระหฤทัยว่า จะเป็นพระพุทธเจ้า
มิได้ออกพระ โยษฐุณันนับได้ ๗ อสงไขย จำเดิมแต่อก

พระโอรสได้บำเพ็ญการกุศลครั้งใด ก็ได้ตั้งไว้ซึ่ง
 วจีปณิธานความปรารถนาว่า ขอให้ได้ตรัสเป็นองค์
 สัพพัญญูพุทธเจ้า ชานานหนักหนาคนนานับได้ถึง ๘
 อสงไขยกัป จำเดิมแต่ได้ตทพยากรณ์แล้ว และ
 บำเพ็ญพระบารมีมากกว่าจะได้ตรัสรับได้ ๕ อสงไขยเศษ
 อีกแสนกัป จึงได้ตรัสเป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้า
 ประเสริฐตาเด็ศกว่า พรหมเทวดามนุษย์ครุฑนาคคน
 ชรพยักษและสัตว์เดิยรณาน ฌคองไม้ โพธิพฤษ
 ไฉนวิสาขบรมม ตถเพญพระจันทรเต็มดวงด้วย
 วิสาขฤษ ได้เสด็จไปประธานพระธรรมจักกัปปวัตตน
 เทศนาโปรดเบญจวคคยภิกษุ ทบาอัสปคณมฤคทายวัน
 แขวงเมืองพาราณสี ไฉนเพญแห่งอาดาพหมาต เป็น
 ปฐุมเทศนา ทรงบำเพ็ญพุทธกิจเป็นลำดับมานับได้
 ๕๕ พระวัสสา จึงได้เสด็จดับขันธปรินิพพาน ที่
 สาดวโนทยานระหว่างนางรงทงคู ณ เมืองกุสินารา ใน
 วันเพญเดือน ๖ พวกมตตฤษศรย ได้จัดการถวายพระ
 เพลิงพระพุทธรัดไว้แล้ว ได้บ่งตั้งวันแห่งสารีริกธาตุ
 ไปบรรจุไว้ตามพระนครต่าง ๆ ในครั้งนั้น

ตำนานพระบรมธาตุดอยสุเทพ เชียงใหม่

บัดนี้ จักกล่าวอุบัตเหตุ ที่พระบรมธาตุแห่งพระ
ดัมมาดัมพุทธเจ้าพระองค์นั้น มาประดิษฐานอยู่บน
ดอยสุเทพบรรพตต่อไป เมื่อพระพุทธเจ้าปรินิพพานแล้ว กาด
ดั่งวงไปได้ ๑๘๗๕ วัสส์ดา บัตวงเมต คักได้ ๖๕๓ ใน
แผ่นดินพญาก่อนนา เจ้านครพงคเชียงใหม่ ได้มีคำสั่งนา
ดั่ง กาวงค์เข้ามาทางรามัญประเทศ มาประดิษฐาน
แพรหตายในนครพงคเชียงใหม่ มีเรื่องดั่งจะกล่าว
ต่อไปนี้.

ในสมัยนั้น มีพระมหาเถรเจ้าชาวรามัญรูปหนึ่ง ชื่อ
มตีมา ได้ไปอุปถัมบทในดั่งกาดังหพ และนำคำสั่งนา
มาประดิษฐานที่เมืองพิน คำสั่งนาพระพุทธเจ้าได้มา
รุงเรื่องในเมืองพินนั้น ท้าวพญาเด่นามาตยชาวเมือง
ทงหตายเด่อมได้ ในคี่ตาทิคุณของพระมหาเถรเจ้าเป็น
อย่างยัง จึงพร้อมกันอุษยามิเค็ก พระมหาเถรเจ้าให้

๑. บมะเม ตรัสก จุลศักราช ๖๕๓ (พ.ศ. ๑๘๗๕)

เป็นดั่งความชน ชื่อว่าอุทุมพรบุปผมหาดีงาม ชาวคีรีดาต
 คุณและพหุสัจจคุณ แห่งท่านอุทุมพรบุปผมหาดีงามก็
 เด็ดอึ่งดือไปทั่วทิศานุทิศ บ้านน้อยเมืองใหญ่ทุกแห่งหน
 ในภาคกรงหนนมภิกษุชาวเมืองสุโขทัย ๒ รูป ชื่อพระ
 อโนมทสดีรูปหนึ่ง พระสุมนรูปหนึ่ง ได้ไปเรียน
 พระไตรปิฎกยังกรุงศรีอยุธยา ในสำนักอาจารย์
 ดิ ๆ หลายแห่ง แดวกดกลับมาสำนักอยู่กับพระมหาเถร
 สังฆราชา บุพพัทร ในเมืองสุโขทัย อยู่มาภิกษุ
 ๒ รูปนั้น ได้ทราบข่าวสารคีรีดาตคุณแห่งพระอุทุมพร
 บุปผมหาดีงามนั้น ก็มีใจใคร่ศึกษา จึงนมัสการ
 ออกราพระสังฆราชาแล้วพากันไปสู่สำนักพระมหาเถรเจ้า
 ยงรามัญประเทศมคธมานคร รัชอุปถัมภ์แปลง (สวด
 ญัตติใหม่) ในสำนักพระมหาอุทุมพรบุปผมหาดี
 งาม อยู่ศึกษาพระปริยัติปฏิบัติในสำนักนั้นโดยคตังกา ได้
 ๕ พรรษา จึงนมัสการดาพระมหาดีงามเจ้า ผู้เป็น
 พระอุปชฌายะ ท่านก็ให้ นิสสัยมคตคกแก่พระเถรทง ๒
 เมื่อพระเถรทง ๒ กัดบิคนมาสู่เมืองสุโขทัย พอพรรษา

๑. ฉะบับโบราณเป็นสังฆราชาบรรพต

ได้ ๓๐ จึงพาอุปถัมภ์ทาเปกข ๘ รูป (ผู้ใคร่ต่อการ
 อุปถัมภ์) ไปบวชในสำนักท่านอตุลพรบุปผมหาศีล
 ในเมืองพนนออก พระมหาศีลเจ้าได้ก่อกวกับ
 พระเถรทั้ง ๒ ว่า ดูกธรรมาวุธได้ศาสนาพระพุทธเจ้าจัก
 ตง อยู่ในรามัญประเทศนี้ไม่นานต่อไปภายหน้าจักไป
 ประดิษฐานรุ่งเรืองอยู่ใน เมืองไทย นั้น ตลอด ๕,๐๐๐
 พระวัสส์เล่า ท่านทั้ง ๒ จึงรบเอาพระศาสนาไปสู่เมืองไทย
 เกิด ครนแฉวงพระมหาศีลเจ้า ก็ตามลึงภิกษุ
 ทง หตาย ผู้บวชใหม่ ซึ่งมีพระเถรเจ้าทั้ง ๒ เป็น
 ประธาน กลับไปสู่เมืองไทยด้วยปรารถนาว่า จัก
 ส่งศาสนาให้พระเถรทั้ง ๒ นำไปประดิษฐานในเมืองไทย
 บรรดาพระเถรทั้ง ๒ นั้นพระอโหมทส์เถร มาอยู่ในเมือง
 ชะเตียง คือเมืองลชชขนาดย มคินเรียกว่าสุวรรณโคต
 ล้วนพระสัมมณเถรมาอยู่เมืองสุโขทัย พระเถรเจ้าทั้ง ๒ น
 ย่อมพร้อมกันกระทำวินัยกรรมเบ็นตนว่าอุปถัมภ์กรรม
 แดะดีมาสัมมตในเมืองทั้ง ๒ เป็นเมืองนี้จ ๑ กรุงพน
 ในราตรีวันหนึ่ง พระสัมมณเถรจำวัดในราตรีกาลใดรุ่ง

๑. หมายถึงเชียงใหม่

ได้ นมิตต์นั้นว่า เทวดามาบอก ว่า ข้าแต่พระผู้เป็นเจ้า พระ
บรมธาตุของพระพุทธเจ้า อันพระยาจักรีธรรมมาโคกราช
อามาบรรจไว้ ณพระเจดีย์ในเมืองปางจานน บัดนี้
เจดีย์หล่นหนักพังเสียหายแล้ว มีแต่กอดอกเข็มกอดอก
มีต้นฐานตั้งรูปมานงเป็นสำคัญอยู่ ณะที่สำหรับบรรจ
พระบรมธาตุนั้น พระบรมธาตุแห่งพระพุทธเจ้าองค์นี้
จักไปประดิษฐานตั้งอยู่ในเมืองเชียงใหม่ เพื่อเป็นที่
สักการบูชาแห่งคนแคะเทพยดาทางหลาย รุ่งเรืองอยู่
ในเมืองเชียงใหม่ นสนกาดนาน ท่านจงไปชุดเอา
พระบรมธาตุของพระพุทธเจ้าองค์นั้นไปประดิษฐานให้
จำเริญในเมืองเชียงใหม่เถิด เทวดามาให้นมิตต์แก่
พระสุมนเถรเจ้า ดังนั้นพระสุมนเถรสดุดังคน ชื่นใจกับ
ด้วยความฝัน ท่านก็มิใช่สมชยนดียงน ในวันรุ่งขึ้น
พระเถรเจ้า จึงเข้าไปถวายพระพรดาพญาธรรมราชา
เจ้าเมืองสุโขทัยว่า อาตมภาพจักไปสู่เมืองสุโขทัย
เมื่อไปถึงเมืองสุโขทัยแล้ว ได้แจ้งความฝันเรื่องพระ
สารรัตของพระพุทธเจ้า ตั้งที่เทพยดา ให้นมิตต์นั้น แต่

พญาธอไทยเจ้าเมืองดีชชนาดยทรงทราบทุกประการ
 เพอจกขอชดเอาพระบรมธาตุชน พญาดีชชนาดยได้ดัด
 เกรวาท กมความบตปราโมทยเบนกาดง พระราชทาน
 หัตถกรรมคือผู้คนสำหรับช่วยในการกระทำนั้น พระสุมน
 เกรเจ้ากพาชนพวกนั้นไปสู่เมืองปางจา ให้สร้างร้านอัน
 หนึ่งส่งพ่อต้มควร กระทำสักการบูชาพระบรมธาตุด้วย
 ชาวตอกดอกไม้คนธของหอมต่างๆ ครนเวดาราตรพระ
 สุมนเกรชนไปสู่ร้านนั้น กระทำสักการบูชาฐานอาราธนา
 ขอให้พระบรมธาตุกระทำปาฏิหาริย์ให้ปรากฏ แล้ว
 จึงแต่งแต่ไปโดยรอบ ได้เห็นรัศมีพระบรมธาตุกระทำ
 ปาฏิหาริย์ไฟโรจน์ ไชตนาการ ชนณกอดอกเขมन्न
 ทานจึงเอารงไปบักไวเบนสำคัญ พระบรมธาตุกยง
 กระทำปาฏิหาริย์มากจนตลอดราตรี ในวันรุ่งขึ้นจึง
 ให้คนที่จะชดส์มาทานศีล ๕ คัด ๘ ทุก ๆ คน แล้วจึง
 ให้ชดลงในที่นั้น ก็ได้พบอัฐและศีลา ครนชดต่อๆ
 ดงไปอีก ก็ได้เษอบทบรรจุพระบรมธาตุ ทานจึงให้นำ
 ชนมาเบตดู เห็นชนนอกเบนเษอบทของเหลอง ชนต่อไป

เป็นผะอับเงินผะอับทอง ค่ำและผะอับแก้วประพาพโดย
 ดำดับ ประมาณเท่าผลหมากก้อ (ผลทับทิม) คนทั้งหลาย
 ได้เกิดความสงสัยว่า อนันจะเป็นพระบรมธาตุของพระ
 พุทธเจ้าหรือมิใช่หนอ เพราะเหตุว่า หาทเปิดไม่ได้
 พระสัมมถेरจึงว่า อนันมิใช่พระบรมธาตุเป็นผะอับ
 แก้วต่างหาก พวกเราจึงกระทำสักการบูชาพระบรม
 ธาตุ แดงท่านก็ทำสักการบูชาตั้งสัจจาธิษฐานจึงเห็นที่
 เปิด พระสัมมถेर จึงเปิดผะอับแก้วประพาพก็เห็นพระ
 บรมธาตุองค์หนึ่งประมาณเท่าเม็ดดกวม (ถั่วเขียว)
 มีวรรณรุ่งเรืองงามดังสีทองอยู่ จึงกระทำการได้ศตวรรษ
 ชำระพระบรมธาตุด้วยสคน โศทก แดงก็นำมายังเมือง
 สัชชนาดัย พญาดีอไทยได้ทรงทราบข่าวสารนั้น จึง
 ให้คนทั้งหลายกระทำสุวรรณปราสาทหลังหนึ่ง แดง
 ให้ไปอาราธนาพระบรมธาตุมา ขณะทราชมบุษไป
 ถึงนั้น พระสัมมถेरก็ดำรงค์สักการบูชาพระบรมธาตุ
 จึงได้เห็นพระบรมธาตุการทำปาฏิหาริย์ยงนิก พระ
 สัมมถेरก็นำเอาพระบรมธาตุไปสู่สำนักพญาดีชชนาดัย

ท้าวเชอให้ประดิษฐานไว้ในสุวรรณปราสาท ได้สั่งการ
 บุษาคเณรพยำเกรงยิ่งนัก เพราะได้เห็นพระบรมชาติ
 กระทำปาฏิหาริย์อันหน้าอัศจรรย์ จึงใช้คนให้
 ไปถวายพระราชสาส์นแด่พญาธรรมราชา เจ้าเมือง
 สุโขทัย พญาธรรมราชาก็ทรงยินดีเป็นอย่างยิ่ง ทรง
 พระดำริว่า ถ้าพระบรมชาติพระพุทธเจ้ากระทำ
 ปาฏิหาริย์ให้ปรากฏแก่เราเป็นดังคนใช้พูดใช้ เราจัก
 สร้างเจดีย์ทองคำหนึ่งในเมืองเรา แลวัดสถาปนา
 พระบรมชาติองค์นี้ไว้สักการบูชา ครั้นทรงดำริเช่นนั้น
 แลแล้วก็ให้พวกราชบุรุษไปอาราธนาพระบรมชาติและ
 พระสัมมณเถรมาสู่เมืองสุโขทัย พระองค์ทรงกระทำ
 สักการบูชาได้ตรงพระบรมชาติพระพุทธเจ้า พระ
 บรมชาติก็ไม่กระทำปาฏิหาริย์อันใดแก่พระองค์เลย เหตุ
 ว่าเมืองสุโขทัยนั้นไม่เป็นที่สถาปนาพระบรมชาติพระ
 พุทธเจ้าองค์ประเสริฐนั้น ฝ่ายพญาธรรมราชาไม่
 เห็นพระบรมชาติกระทำปาฏิหาริย์เหมือนดังราชบุรุษ
 กราบทูล ท้าวเชอก็ไม่บังพระทัยเชื่อถือ จึงหมัดการ

พระดุษฎีมนตรีแล้ว รับผิดชอบว่าพระบรมธาตุของพระพุทธเจ้า
 ของคน พระผู้เป็นเจ้าของเขาไปสักการบูชาเถิด พระบรม
 ธาตุจึงได้ตกอยู่กับพระดุษฎีมนตรีตั้งแต่วันนั้นมา พระ
 ดุษฎีมนตรีได้เป็นครูสอนพระปริยัติปฏิบัติในเมืองสุโขทัย
 และเมืองลี้ชชนาตยสันกาดนานา ฯ

ในสมัยนั้น จุดศักราชได้ ๗๒๕ มีพญาองค์หนึ่ง
 พระนามว่า พญาภอนา เป็นราชวงศ์มังรายที่ ๖ เสด็จ
 ราชสมบัติในเมืองเชียงใหม่ เป็นใหญ่ในอาณาจักรไทย-
 ประเทศ ตั้งอยู่ในทิศพิชราชธรรม มีพระราชหฤทัย
 ชอบศึกษาศิลปศาสตร์ต่าง ๆ เป็นที่เกรงขามของ
 ท้าวพญานานาประเทศ มีเด็นามาตยผู้กล้าหาญเป็น
 จำนวนมาก ชาวบ้านชาวเมืองได้รับความชื่นบาน
 ชุ่มเย็นเป็นสุข ท้าวเชอมพระศรัทธาเลื่อมใสใน
 พระพุทธศาสนามายิ่งนัก ปวารณาจะได้ ภิกษุผู้ทรง
 พระไตรปิฎก รู้พระพุทธพจน์สามารถกระทำสังฆกรรม
 ใหญ่น้อยได้ทุกประการมาไว้ในพระนครพมงค์เชียงใหม่
 เมื่อได้ทรงทราบสัพัญญูบรรณาทิกคุณแห่งพระอุทุมพรบุปผ

มหาอำมาตย์เจ้า ซึ่งอยู่ในเมืองพนมเปญ จึงให้ราชทูตไป

อาราธนาพระมหาอำมาตย์เจ้า แต่พระมหาอำมาตย์เจ้ารับ

นิมนต์ไม่ได้ จึงให้ภิกษุซึ่งเป็นศิษย์ ๓๐ รูปมีพระอาณนท

เถรเป็นประธาน มาตั้งเมืองเชียงใหม่แทนท่าน พญา

กอนากให้พระเถรเจ้าทั้งหลายตั้งสำนักอยู่ณวัดโลก ภาย

หลังอาราธนาให้กระทำวินัยกรรมเป็นต้นว่าอุปสัมบท

พระเถรเจ้าทั้งหลายถวายพระพรว่า ข้าแต่มหाराช

ท่านออกมพรูปมมหาอำมาตย์เป็นพระอุปชฌายะ ได้

ให้อาตมภาพทั้งหลายมาฉลองพระราชศรัทธาพระองค์

อย่างเดียว หากได้อนุญาตให้กระทำวินัยกรรมด้วยไม่

อนทจริงยังมพระเถรเจ้าองค์หนึ่ง ขอสมณเถร ท่านกเป็น

ศิษย์แห่งพระออกมพรูปมมหาอำมาตย์เจ้าแห่งเราทั้งหลาย

เหมือนกัน พระสมณเถรนั้น เมื่อจะกตบคนมาตั้งเมือง

สุโขทัย ท่านมหาอำมาตย์ยังได้ส่งพยานาครไปตั้ง

โดยสมมติว่าตั้งศาลนามาตั้งในเมืองไทย กตบคน

พระสมณเถรเจ้าก็ยกกระทำการต้อนรับพระปริยตปฏิบัตอยู่

ในเมืองสุโขทัยนั้น หากความมหाराชไปอาราธนาพระ

ไม่มีหนังสือ

ผู้เป็นเจาของคนมาได้ อาตมาภาพทงหลายจึงจะ
 กระทำวินัยกรรมพร้อมกับพระดุ่มนเถรของคน ท้าว
 เชอจึงไซ ให้เสนามุหนงชื่อว่า หมนงเงินกอง กับผ้า
 ขาวยอด และผ้าขาวด้าย ไปอาราธนาพระดุ่มนเถร
 ยงเมืองสุโขทัย พระดุ่มนเถรรับมนตแล้ว ก็ให้ศิษย์
 รูปหนึ่งชื่อว่า อานนทะ อยแทนทวดป่าแก้วในเมือง
 สุโขทัย แล้วพาสามเณรรูปหนึ่งชื่อว่า กุมารกัสด์ป
 ายอย่างเขา ๒๐ ปี ซึ่งเป็นหลานของตนมาด้วย
 พญาภิอนารุชาวพระดุ่มนเถรมาก มีพระราชหฤทัยยินดี
 เป็นอนมาก ท้าวเชอโดยกรพลไปรับพระดุ่มนเถรถึง
 ตำบลแสนชาวหอเซียงเวือ และท้าวเชอกนำพระเถร
 เจาผู้ซึ่งมอายุได้ ๒๐ ปีมาอยู่วัดพระยงนทศัศวรนอก
 เมืองด้าพูนใน บักดเต่า คักได้ ๗๓๑ และได้อาราธนา
 ให้กระทำสังฆกรรมอุปสัมบท และตั้งมาตั้งมมตเป็นตน
 พระดุ่มนเถรก็อุปสัมบทกุมารกัสด์ปสามเณรผู้เป็นหลาน
 ให้เป็นภิกษุภาวระในนทส์มา แม่นำมิง หน้าวัดจันทด้าโน

๑ พระกา เอกสก จุลศักราช ๗๓๑ (พ.ศ. ๑๕๑๒)

๒ แม่นำมิง

พร้อมกันด้วยพระเถรเจ้าทั้งหลาย ๑๐ รูปที่ทานอุทุมพร
 บุปผมหาต้ามั่งมานัน พญาก่อนาทรงพระปราโมทย์
 เดอมนได้ในคัฎาจารวัตรแห่งพระสัมมณเถรนั้น จึงอุชยา
 ภิเศกให้เป็นพระมหาต้ามี่ ชื่อว่าพระสัมมนบุปผรัตน
 มหาต้ามี่ วันหนึ่งพระมหาต้ามี่เจ้า เอาพระบรมชาติ
 พระพุทธเจ้าองค์ประเสริฐนั้น มาถวายให้ท้าวเชอได้
 ทอดพระเนตร และถวายพระพรถึงบระเวศทั้งมวณ
 ตงแต่เทวดามาเขานิมิตในฝันนั้น แต่ท้าวเชอทุกประการ
 ท้าวเชอมีพระราชหฤทัยปราโมทย์เดอมนได้เป็นอย่างยิ่ง
 จึงให้ โสตร์งพระบรมชาติด้วยสุคนโชนกใน โถดคำ
 เมื่อนั้นพระบรมชาติพระพุทธเจ้าก็กระทำอิทธิปาฏิหาริย์
 ต่าง ๆ ลอยบระทักษิณไปมาอยู่บนผิวน้ำ ในวันฝนตก
 เป็นชนิกวุดส์กาด ให้พญาก่อนาทรงเสนามาตย์ราช
 บริพารเห็นเป็นอัศจรรย์ ๆ พระมหาต้ามี่เจ้าอยู่วัด
 พระย่น เมืองดำพูนใต้ ๒ พรรษาแล้ว ถึง ๒๕ ปีก็ดเด็จ
 ศักได้ ๗๓๒ ปดาบบน พญาก่อนาก็ได้พระราชทาน

๑. ภาษาสำหรับใช้น้ำสรงพระธาตุ ทำด้วยทองคำ

๒. บงอ โทสก จุลศักราช ๗๓๒ (พ.ศ. ๑๕๑๓)

บำไม่พยอม ซึ่งเป็นส่วนดอกไม้สดวง ให้เป็นพระ
 อารามชอวา วัดบุบผาราม ครนส์ร้างแต่ร้างแล้ว
 จึงได้อาราธนาพระมหาสวามีมาเป็นเจ้าอาวาส ใน
 ปี สดวงไก่ คักได้ ๗๓๓ ต่อแต่นั้นพญากือนาและพระ
 มหาสวามีเจ้าได้พร้อมกันให้ กอมหาเจดีย์ในวัดบุบผา
 รามนั้น เพื่อจะสถาปนาพระบรมธาตุพระพุทธเจ้าองค์
 วิเศษ ครนถึงวันที่จะบรรจุพระบรมธาตุ พญากือนา
 และพระมหาสวามีเจ้าได้ ได้สร้างพระบรมธาตุด้วยผู้คน
 ไชยทบชาด้วยเครื่องสักการเป็นอันมาก พระบรม
 ธาตุกระทำปาฏิหาริย์ ให้ปรากฏแก่ท้าวเธอพระมหา
 สวามีเจ้าและเสนามาตย์ประชาราชูร์ สมนพราหม
 ณาจารย์ทั้งหลาย เมื่อพระมหาสวามีเจ้ายกเอาพระ
 บรมธาตุออกจากนาอันในไถดคำ จึงเห็นเป็น ๒
 องค์ องค์หนึ่งขนาดเติกกว่าปกติ อีกองค์หนึ่งยังเป็น
 ปกติเท่าเดิม มีวรรณสีฐานงามเสมอกัน นัยหนึ่งว่า
 พญากือนาและพระมหาสวามีเจ้า พร้อมกันอธิษฐาน

๑. บกุน ตรัสก จุลศักราช ๗๓๓ (พ.ศ. ๑๕๑๔)

ขอให้พระบรมธาตุแยกเป็น ๒ องค์ ด้วยอนุภาพแห่ง
 ศักดิ์จิฐฐานัน ^๕ พระบรมธาตุจึงแยกออกเป็น ๒
 องค์ แล้ว อาราธนาองค์หนึ่งลงในระอบแก้วประพาฬ
 ระอบทอง ระอบเงิน ระอบทองเหลือง โดยลำดับ
 สถาปนาไว้ในวัดบุบผารามสวนดอกไม้หลวง เพื่อเป็น
 ที่ไหว้สักการบูชาแก่เทวดาและมนุษย์ทั้งหลายมาตราบ
 เทาถึงกาดบดิน ฯ

ในปีดวงไก่ คักได้ ๗๓๓ นั้น พญาก่อนามหาราช
 และพระมหาอำนาจเจ้า มีความปรารถนาใคร่จะสถาปนา
 พระชินสารริกธาตุองค์ที่ ๒ ไว้ในเศฎฐฐสถาน จึงทรง
 ปรีักษากันว่าเศฎฐฐสถาน อันควรแก่การสถาปนาพระ
 สารริกธาตุพระพุทธรเจ้าองค์นี้ ^๕ ยังไม่ปรากฏแก่
 เราทั้งหลาย ^๕ เมื่อจะแค้นงหาที่อันสมควรสร้างพระ
 สถูปเจดีย์ ^๕ จึงเชิญระอบพระสารริกธาตุชนิดกตเห็นอ
 พระเสด็จศาธาราชามงคล อธิษฐานเลี้ยงช้างพระที่นั่ง

๑. ตามพงศาวดารโยนกว่า พระบรมธาตุที่บรรจุไว้ในพระเจดีย์
 วัดบุบผารามนั้น ได้มาใหม่ ไม่ใช่องค์ที่พระสุมนเถรนำมาจาก
 เมืองสุโขทัย

ไปด้วยไป ส่วนท้าวเชอกรับสั่งให้ตครุยคนตรีไปตาม
 หลงมงคตหัตถ์ด้วยยศบริวารเป็นอันมาก ช่างมงคต
 ได้แฉดเลี้ยง ๓ ครั้งแล้ว ก็บายหน้าไปสู่ประตูหัว
 เวียง ตรงคอกอัญชลบรรพต (คือคอกยสุเทพ) ได้ไป
 หยุดอยู่บนยอดเขาสูงหนึ่ง พญากอนาแฉดพระมหา
 สวามี เขาพระทศว่า ช่างมงคตจะหยุดอยู่เพียงนั้น
 แต่หาได้หยุดในที่นั้นไม่ ได้เดินต่อไปอีก ภูเขาทช่าง
 ได้หยุดอยู่หัวครุหนึ่ง เรียกว่าคอกยช่างนอนบาง คอกย
 ช่างนอนบาง คอกยหมากหนูนาง คราบเทอถึงทุกวณ
 ช่างมงคตควนนได้ขึ้นไปถึงยอดคอกยแห่งหนึ่ง พญา
 กอนาแฉดพระมหาสวามีเจ้า เห็นส่นามที่ราบเรียบเป็น
 อนันต์ ปราศจากจะส่นาปนาพระบรมธาตุเจ้าไว้บนเขา
 ลูกนั้น จึงทรงปรกษากันว่า ส่นามที่นราบเรียบดี
 หนอ ขออาราธนาพระบรมธาตุลงประดิษฐานณที่อน
 ส่นมควรรณเกิด แล้วจึงเริ่มจะอัญเชิญพระบรมธาตุลง
 จากหลงมงคตหัตถ์ ทนเดินนช่างมงคตก็ได้เดินต่อไป

๑. ในพงศาวดารโยนกว่า ที่ที่ช่างได้หยุดอยู่หัวครุหนึ่งเรียกว่า

ผาลาด

ออกทนนจเรียกกันว่า ถิ่นามยอดดอยงาม ภายหลัง
 เรียกว่าดอยถิ่นามยอดมาตราบเท่าทุกวัน ช่างมกคต
 นนโตเดินขึ้นไปโดยลำดับจนถึงยอดดอยว่าดีเทพบรรพต
 จรุงดอยเดี่ยวละเดือน ๓ ครั้งแถวกระทำประทุกษณ ๓
 รอบแถวจกคุกเขาทอง & ดงเหนือยอดดอยว่าดีเทพบรรพต
 นน ในขณะนั้นท้าวโกนนามพระราชหฤทัยยินดีเป็นอัน
 มาก จึงให้ราชบุรุษทงหลายเปดงเดี่ยวดำชุกการโกถาหด
 แถวจกอาราธนาพระบรมชาติดงจากหลังช่างมกคต พอ
 พระบรมชาติดงจากหลังช่างเทานน ช่างมกคตกถ
 แกกความตายในขณะนั้น พญากอนนามหาราชแตะพระ
 มหาดีความเจ้า ก็รับสั่งให้ชุดยอดดอยทนนดิก ๘ คอก
 กวาง ๑ วา ๓ คอก แตะให้เอาแท่งหินใหญ่ ๖ ก้อน
 มากระทำให้เป็นหีบหินอันใหญ่ได้ดงในหลุมนั้น แตะ
 อาราธนาพระบรมชาติพร้อมทงผะอบตั้งไว้ ในหีบหิน
 แตะกมด้วยหินเบนอนนมาก กระทำให้ราบเรียบเบนอนนด
 แถวจกอกเจดีย์หลังหนง ดง ๕ วา ทบบนพระบรม
 ชาตินน เพอเบนทล็กการบูชาแก่เทวดาแตะมนุษย์

ทงหลาย ในบ้นเอง ๆ บางตำนานว่า พระบรมธาตุ
 พระพุทธเจ้าองค์ที่ ๒ น พญากอนามหาราชได้รับไว้
 สักการบูชา ก่อน ถึง บกบใจ คักได้ ๗๔๖ วันเพ็ญ
 เดือนวิสาขมาส ตรงกับวันศุกร์กฤษ ๑๖ ควชอ
 วิสาขในพฤศจิกายน คัก ทำวเชอจึงได้อาราธนาไป
 สักการบูชาไว้ ๆ พระบรมธาตุสุเทพนนปรากฏอยู่เหนือ
 จอมเขา หดงเมืองนครเซียงใหม่สืบมาจนทุกวันนี้ ๆ
 นับตงแต่พญามังรายมหาราชสร้างเมืองเซียงใหม่
 ในบ้นอก ไทยว่าบ้นรายสน คักได้ ๖๕๘ คราบถึง
 ทำวกอนามหาราชและพระสุมนบุบผรัตนมหาดีความเจ้า
 มาสักการบูชาพระบรมธาตุพระพุทธเจ้าบนพาดูเทวบรรพต
 น ในบ้นดวงไก คักได้ ๗๓๓ นับได้ ๘๕๖ & ชวกษตริย
ปฐมราชวงศ์ คอพญามังรายเสวยราชสมบัติ ๒๕ บ
 ถดนนพระราชโอรสพญามังรายพระนามว่า พญามัง

๑. บชวด ฉศก จุลศักราช ๗๔๖ (พ.ศ. ๑๕๒๗)
๒. ลำดับราชวงศ์นี้ไม่แน่นอน สอบกันดูหลายฉบับไม่ตรงกัน
 ings อายุราชการของผู้ครองนครนั้นก็น่ามากกว่าที่ควรเป็นได้

๑๕ ปี ถัดนั้นพระราชโอรส
 พญาเมืองมคราม พระนามว่า พญาแสนพลเดโช
 ได้ ๑๕ ปี ถัดนั้นพระราชโอรสพญาแสนพลเดโช พระนามว่า
 พญาคำฟู เดโชราชสมบัติได้ ๑๓ ปี ถัดนั้นพระราช
 โอรสพญาคำฟู พระนามว่า พญาผายเดโชราชสมบัติ
 ๒๕ ปี ถัดนั้นพระราชโอรสพญาผายพระนามว่า พญา
 ก้อนาได้เดโชราชสมบัติในปีมะแม ไทยว่าปีเมืองเม็ด
 ศกได้ ๗๒๕ ถึงบกุน ไทยว่าปีดวงไก่ ศกได้ ๗๓๓ จึงได้
 สถาปนาพระบรมธาตุพระพุทธรูปเจ้านบนพาดูเทวบรรพต
 ๑๕๕ ปี เมืองเบา ศกได้ ๗๕๕ ถึงวรรคต ถัดนั้นพระ
 ราชโอรสพญาก้อนาพระนามว่า พญาแสนเมืองมา
 เดโชราชสมบัติได้ ๑๖ ปี ถัดนั้นพระราชโอรสพญาแสน
 เมืองมาพระนามว่า พญาสามฝั่งแกนเดโชราชสมบัติ
 ๕๐ ปี ถัดนั้นพระราชโอรสพญาสามฝั่งแกนพระนามว่า
 พญาติโลก เดโชราชสมบัติได้ ๒๕ ปี ถัดนั้นพระราช
 ภาคิเนยพญาติโลกราชพระนามว่า พญาฮอดเชียงราย

• ปีฉลู นพศก จุลศักราช ๗๕๕ (พ.ศ. ๑๕๔๐)

ด้วยราชสมบัติ ๕ ปี ถัดนั้นพระราชโอรสพญาออก
 เที่ยงราย พระนามว่าพญาเมืองแก้ว ด้วยราชสมบัติได้
 ๓๓ ปี ท้าวพญามหากษัตริย์ผู้ด้วยราชสมบัติในนพบุรี
 ศรีมหานครเมืองพงคเสยงใหม่ทุก ๆ พระองค์ ถ้วนมี
 พระราชศรัทธาเลื่อมใสในพระบรมชาติคู่เทพ ไหว่นพ
 เคารพยำเกรงสักการบูชาตามพระราช ประเพณี สืบมา
 เป็นลำดับ ถัดนั้นมาพระราชโอรสพญาเมืองแก้วพระ
 นามว่า ท้าวอ้ายคือ พระเมืองเกิดเกล้าด้วยราชสมบัติ
 ในบักดเกล้า ศกได้ ๘๘๗ มีพระราชศรัทธาเลื่อม
 ใสในพระบรมชาติคู่เทพเป็นอันมาก จึงอาราธนามหา
 ญาณมงคลโพธิ ซึ่งอยู่วัดอโศการาม เมืองศรีบุญชัย
 มาฉลองพระราชศรัทธาให้เสริมพระมหาเจดีย์ ให้
 ใหญ่กว่าเดิม คือองค์ทอxygenบดิน ในบักดเกล้า
 ศกได้ ๘๐๐ เดือน ๘ วัน ๓๓ ค่ำ วันพฤหัสบดี
 ยามก่องาย ๒ ดุ๊กนาทปดายบาตนา ฤกษ์ ๓๒ คว

๑. บจอ สัมฤทธิศก จุลศักราช ๘๐๐ (พ.ศ. ๒๐๘๑)

๒. ตรงกับเวลา ๘.๐๐ นาฬิกา ๒ นาที ๐ วินาที

๕
 ขออุคตราภคฺณะพระมหาเจดีย์เจ้าองคฺน กว้างได้
 ๑๒ คอก สูง ๔๔ คอก มี ๔ มุม รูปโหดอกบัวตึงอยู่
 ๔ มุม แทนหลอดวงบรรเพ็ด ๔ เหลี่ยม ท้องสูง ๒ ชั้น แต่
 หน้าแทนหลอดวงถึงปากแทนแก้วติดโกศ ๑๖ เหลี่ยมมี ๕
 ชั้น กว้างกว่าแทนแก้วมดกึ่งชั้นเดียว แต่คอดอกถึง
 ยอด โศกแก้วมดกึ่งระหยมมี ๑๑ ลูก พระเมืองเกิดเกล้า
 ได้พระราชทานกาญจนทองคำให้สุวรรณการกช่างทอง
 ทำเป็นดอกบัวทองคำ ซิจิตด้วยแก้วแก้วให้ยกขึ้นได้บน
 ยอด พระมหาชาติเจดีย์ ในวันฤกษ์ดีติดงามบริสุทฺธิยัง
 จึงมีนามพลัดเดาดีอแก่เทพยตามนุษยทงหลาย ว่าพระ
 บรมชาติพาส์เทพมาตราบเท่าจนทุกวันนี้ ถัดนั้นพระ
 ราชโอรสพระเมืองเกิดเกล้าพระนามว่า ท้าวชายคำได้
 เสวยราชสมบัติในปีเป็กเด็จ คักได้ ๕๐๐ ทรงมีพระ
 ราชศรัทธาเลื่อมใสในพระบรมชาติเจ้า จึงพระราช
 ทานทองคำหนัก ๑๗๐๐ ตีให้เป็นทองจังโก ติดพระ
 บรมชาติ กับเงิน ๖๐๐๐ ให้เป็นค้ำไม้สร้างพระวิหาร

๑. คือแผ่นทอง

ถึง ปีกาเม้า คักไต๋ ๕๐๗ พระมหาญาณมงคลโพธิ์ได้

สร้างพระวิหารด้านหน้าและพระวิหารด้านหลัง ระเบียบ
รอบพระบรมธาตุทั้ง ๔ ด้าน ฝาผนังวิจิตรด้วยจิตร

กรรม ฉายเขียนทงหมดของพระราชศรัทธา ถึง ปี

เมืองใต้ คักไต๋ ๕๑๕ พระมหาญาณมงคลโพธิ์เป็น

ประธานฝ่ายในสร้างบันไดหลวงก่อรูปนาคลง ทง ซ้าย

ขวาตั้งปราภฏอยทุกถ้วน

พระเจดีย์ ทบบรรจุพระบรมธาตุ มเนื้อทด้านละ ๖

วา ๔ ด้านรวม ๒๔ วา ด้านเฉียงเหล็ก (รวเหล็ก) ด้าน

ละ ๗ วา ๒ คอก ๔ ด้านรวม ๓๐ วา เหล็กด้านเฉียง

ด้านตะวันออกมี ๑๒๐ เดม ด้านตะวันตกมี ๑๒๐

เดม ด้านใต้มี ๑๓๒ เดม ด้านเหนือมี ๑๓๒ เดม ๔

ด้านรวม ๕๐๔ มีปราสาททง ๔ มุม ราว เทียนด้าน

ละ ๕ วา ๔ ด้านรวม ๓๖ วา ด้านตะวันออกมี

๑. ปีกาเม้า สัปตศก จุลศักราช ๕๐๗ (พ.ศ. ๒๐๔๘)

๒. บมะเส็ง นพศก จุลศักราช ๕๑๕ (พ.ศ. ๒๑๐๐)

ปรุทบทองเหลือง ๒๘ ดวง   ด้านตะวันตก ๒๗ ดวง
 ด้านใต้ ๒๗ ดวง   ด้านเหนือ ๒๗ ดวง   มุมทั้ง ๔ กิม
 ๔ ดวง   รวมทั้งหมดมี ๑๑๓ ดวง   ตั้งสำหรับวาง
 ปรุทบ ๔ มุม รวม ๔ ตัว   พระวิหารด้านหน้าและ
 ด้านหลังมี ๗ แปะ ๒ ชาย ชด (มุก) หลังชดหน้ามี
 ชดระห้อง   ชดหลัง ๒ ห้อง   รวมทั้งหมดเบน ๔ ห้อง
 ๒ หลัง   เบน ๘ ห้อง   ระเบียบตะวันออกทั้ง ๒ ข้างมี
 ๗ ห้อง   ตะวันตกทั้ง ๒ ข้างมี ๗ ห้อง   ด้านใต้ ๑๒ ห้อง
 ด้านเหนือ ๑๒ ห้อง   ๔ ด้านมี ๓๘ ห้อง   นบทางพระ
 วิหารมี ๔๖ ห้อง   บริเวณภายในฝา   แต่ด้านเหนือถึง
 ด้านใต้มี ๑๘ วา ๒ คอก   แต่ด้านตะวันออกถึงด้าน
 ตะวันตกมี ๒๒ วา   แต่ประตูบริเวณถึงเทวดา ๒ องค์
 (บदनย้ายไปไว้นอกประตูบริเวณแล้ว)   มี ๘ วา
 นาคยาว ๖๐ วา   บันไดมี ๑๗๓ ขั้น   ถ้าเดินไม่ชน
 ต่างไปทางตะวันตกและตะวันออก ๕๐ วา   ไปทางเหนือ
 และทางใต้ ๕๐ วา ฯ

ในสมัยนั้นมอญบาศกคนหนึ่งชื่อว่า มงคลคีตา มี
 ศรัทธามาสร้างโรงอุโบสถถาวรหนึ่งหลัง   ในคืนวัน

หนึ่งมี^๒เทวดามา^๒เขานม^๒ตม^๒ณ^๒ เพื่อ^๒ให้^๒เขามี^๒ใจ^๒ยินดี^๒ว่า^๒ โรง
 อุโบสถ^๒ถาวร^๒หลัง^๒ที่^๒ท่าน^๒สร้าง^๒นี้^๒ ใช้^๒แต่^๒หลัง^๒นี้^๒เท่านั้น^๒
 พระพุทธรูป^๒เจา^๒ทาง^๒หลาย^๒ซึ่ง^๒นิ^๒พพาน^๒ไป^๒แล้ว^๒ ย่อม^๒มา^๒ตั้ง^๒โรง
 พระอุโบสถ^๒ถาวร^๒ทุก^๒ๆ^๒ พระองค์^๒ ครั้น^๒อุ^๒บาส^๒ต์^๒ก^๒ต^๒น^๒ขึ้น^๒
 ใน^๒เว^๒ดา^๒เช้า^๒ ก็^๒ไป^๒เรียน^๒บอก^๒แก่^๒พระ^๒มหา^๒ญา^๒ณ^๒ม^๒ง^๒ค^๒ต^๒โ^๒พิ^๒ธิ
 ท่าน^๒ได้^๒ส^๒ดับ^๒แล้ว^๒ก็^๒ม^๒ค^๒ว^๒า^๒ม^๒ย^๒น^๒ด^๒ย^๒ง^๒ จึง^๒ให้^๒ภ^๒ิก^๒ษ^๒ุ^๒ไป^๒
 อารา^๒ธ^๒นา^๒พระ^๒มหา^๒ราชา^๒ วัด^๒บุ^๒บ^๒ผ^๒าร^๒าม^๒ ล^๒ง^๒น^๒ด^๒อก^๒ไม้^๒
 ห^๒ด^๒วง^๒เป็น^๒ป^๒ระ^๒ธ^๒าน^๒ มา^๒ณ^๒ก^๒ล^๒มา^๒ณ^๒ โรง^๒อุ^๒โบ^๒สถ^๒ถ^๒าวร^๒น^๒อก^๒
 ป^๒ระ^๒ก^๒าร^๒ห^๒น^๒ง^๒ เมื่อ^๒พระ^๒เม^๒อง^๒เก^๒ต^๒เก^๒ด^๒า^๒แล้ว^๒ย^๒รา^๒ช^๒ล^๒ม^๒บ^๒ค^๒
 ได้^๒ส่ง^๒พระ^๒ภ^๒ิก^๒ษ^๒ุ^๒ไป^๒เรียน^๒ พระ^๒บ^๒ริ^๒ย^๒ค^๒ต^๒ช^๒ร^๒ร^๒ม^๒ ที่^๒เม^๒ือ^๒ง^๒
 อ^๒ง^๒วะ^๒ จึง^๒แ^๒ด^๒ง^๒ราช^๒ท^๒ุ^๒ต^๒ไป^๒กับ^๒พระ^๒ภ^๒ิก^๒ษ^๒ุ^๒ผู้^๒ไป^๒เรียน^๒ช^๒ร^๒ร^๒ม^๒น^๒น^๒
 ราช^๒ท^๒ุ^๒ต^๒เข้า^๒ไป^๒เ^๒้า^๒ก^๒ษ^๒ต^๒ร^๒ย^๒ก^๒ร^๒ุง^๒อ^๒ง^๒วะ^๒ ก^๒ษ^๒ต^๒ร^๒ย^๒ก^๒ร^๒ุง^๒อ^๒ง^๒วะ^๒
 ต^๒ร^๒ัส^๒ถ^๒า^๒ม^๒ว่า^๒ พวก^๒เจ้า^๒ได้^๒ไป^๒ไหว^๒พระ^๒บ^๒ร^๒ม^๒ชา^๒ตุ^๒ส^๒เท^๒พ^๒เจ้า^๒
 หรือ^๒เป^๒ด^๒า^๒ ? เมื่อ^๒ราช^๒ท^๒ุ^๒ต^๒ท^๒ูล^๒ว่า^๒ พวก^๒ข้า^๒พระ^๒พุ^๒ท^๒ธ^๒เจ้า^๒
 ไม่ได้^๒ไหว^๒พระ^๒เจ้า^๒ข้า^๒ ท^๒า^๒ว^๒เช^๒อ^๒ต^๒ร^๒ัส^๒ว่า^๒ พวก^๒เจ้า^๒มี^๒บุญ^๒
 น^๒อ^๒ย^๒น^๒ก^๒ ด้วย^๒เห^๒ต^๒ุ^๒ว่า^๒พระ^๒บ^๒ร^๒ม^๒ชา^๒ตุ^๒ของ^๒พระ^๒พุ^๒ท^๒ธ^๒เจ้า^๒
 ท^๒ง^๒ห^๒ด^๒าย^๒ท^๒ง^๒ป^๒วง^๒ ซึ่ง^๒บ^๒ร^๒ร^๒จ^๒ุ^๒ไว้^๒ใน^๒ที่^๒ใด^๒ๆ^๒ ก็^๒ดี^๒ เมื่อ^๒เท^๒ว^๒ดา

ไม่รักษา ก็จักไปรวมกันอยู่ในมหาเจดีย์ดอยสุเทพ
 ก่อน ครั้น ๕๐๐๐ พระวิศัลดาตวงแก้ว จึงจักไปรวม
 กันที่ไม้พระมหาโพธิ อีกประการหนึ่งมีพระสังฆราชา
 รูปหนึ่งอยู่เมืองหงสาวดี เมอมภิกษุชาวเชียงใหม่
 ไปกีด ภิกษุชาวเมืองหงสาวดีมาเชียงใหม่แล้วกลับ
 ไปเฝ้าท่านกีด ท่านยอมถามว่า เขตทั้งหลายได้ ไบไหว้
 พระบรมธาตุสุเทพบ้างหรือเปล่า ภิกษุพวกใดได้ ไบ
 ไหว้ กกราบเรียนว่า ข้าพเจ้าได้ ไบไหว้แล้ว พระ
 สังฆราชาของคนนยन्दียงนิก มีผ้านั่งสมาธิกีดผ้านั่ง
 อื่น ๆ กีด ย่อมให้แก่ภิกษุพวกนั้นทุก ๆ รูป และ
 กล่าวว่ บัดนี้พระบรมธาตุพระพุทธเจ้าจักไปรวมกัน
 ที่พระมหาเจดีย์ดอยสุเทพทุกองค์ เหตุนี้เทวดาและ
 มนุษย์ทั้งหลายได้ ไบไหว้พระบรมธาตุสุเทพและกระทำ
 สักการบูชา ก็เป็นประดุจได้ ไหว้และบูชาพระพุทธเจ้า
 เมื่อยังทรงพระชนม์อยู่ ๆ ครองนหมชายผู้หนึ่งชื่อว่า
 หมันตา ไม่ได้ ไบไหว้พระบรมธาตุสุเทพ ได้ ยิน
 พระคำรัสของพระสังฆราชาเมืองหงสาวดีแต่สำนักแห่ง

ภิกษุผู้มาแต่เมื่อหงษาอดีต ได้ บัดได้มนต์ยนิบัติ จึง
ถอดกำไลมือทองคำ ออกให้นายช่างทอง ต่เป็นทองจัง
โก มาติดพระบรมธาตุดอยสุเทพ ฯ

เหตุนี้ ตำราชนทั้งกฤหัสถ์และบรรพชิตผู้ใดได้
ไปไหว้สักการบูชาด้วยอามิสบูชาเป็นต้นว่า ชาวตอก
ดอกไม้สักคนธของหอมกดี ด้วยขาน้ำ โภชนาหารกดี
ด้วยเงินทองแก้วแหวนเสอมากดี ชนท่สุดเพียงไหว้ด้วย
มือ ๓๐ นวกดี จึงระตักถึงคุณพระพุทธรเจ้า ด้วยพุทธร
คุณว่า อธิบิ โส ภควา อรหิ สมนมาตัมพุทฺธิ เป็นต้น
บ่อย ๆ ย่อมได้ ขอว่าเจริญพุทธานุสัตติกรรมฐาน อาจ
สำเร็จม โนปนิธานความปรารถนาทุกประการ
ตำนานพระบรมธาตุดอยสุเทพ ยุคตแทนแถ.

